

Polskie placówki w Olsztynie

POLISH INSTITUTIONS IN OLSZTYN

Dom Polski w Olsztynie

Zbiory IPWK.

Fotografia z przełomu lat 20. i 30. XX w., wykonana z perspektywy Joachim Strasse (ob. ul. Jerzego Lanca). Widoczny m.in. szyld działającego w budynku Banku Ludowego. W oddali brama, która prowadziła m.in. do biur IV Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech. Obiekt powstał w ostatnim ćwierćwieczu XIX w. jako kamienica czynszowa. Do 1920 r. mieściły się w nim hotele noszące różne nazwy, a przed plebiscytem został zakupiony przez środowiska polskie, aby ulokować w nim siedzibę Mazurskiego Komitetu Plebiscytowego. Rolę centrum ruchu polskiego pełnił do wybuchu II wojny światowej. Budynek przetrwał ofensywę Armii Czerwonej i uniknął zniszczenia przez Rosjan już po zakończeniu walk. Po wojnie znajdowały się w nim m.in. mieszkania komunalne, a do początków l. 60. XX w. nadal działał tam Bank Ludowy. Ze względu na coraz gorszy stan budynku podjęto decyzję o jego rozbiórce, by potem obiekt odbudować i przeznaczyć na siedzibę działającego od 1968 r. Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego. Uroczyste otwarcie Domu Polskiego miało miejsce w 1980 r. Obecnie jest on siedzibą Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

The Polish House in Olsztyn

Collections of the IPWK.

A photo from the late 1920s or early 1930s, taken from the perspective of Joachim Strasse (now Jerzego Lanca Street). Visible, among other things, is the signboard of the People's Bank located in the building. In the distance, a gate that led to, among other things, the offices of the Fourth District of the Union of Poles in Germany. The building was constructed in the last quarter of the 19th century as a townhouse. Until 1920 it housed hotels bearing various names, and before the plebiscite it was purchased by Polish organisations to house the headquarters of the Masurian Plebiscite Committee. It played the role of the centre of the Polish national movement until the outbreak of World War II. The building survived the Red Army's offensive and avoided destruction by the Soviets after the fighting ended. After the war, municipal dwellings, among other things, were located there, and the People's Bank continued to operate there until the early 1960s. Due to the increasingly deteriorating condition of the building, a decision was made to demolish it, so that the building could later be rebuilt and used as the seat of the Wojciech Kętrzyński Centre for Scientific Research established in 1968. The official opening of the Polish House took place in 1980. Currently, it is the seat of the Wojciech Kętrzyński Northern Institute.

←

Goście i pracownicy konsulatu polskiego przed siedzibą urzędu konsularnego przy Friedrich Wilhelm Platz 5.

Fot. z l. 30. XX w. Zbiory MWiM.

Na zdjęciu drugi od lewej Seweryn Pieniężny (z czapką w ręku). Urząd konsularny w randze konsulatu generalnego został powołany 10 II 1920 r. celem reprezentowania spraw polskich w Prusach Wschodnich. Początkowo mieścił się w budynku delegatury Warmińskiego Komitetu Plebiscytowego przy Bahnhof Strasse 1 (ob. ul. Partyzantów 1), w l. 1920-1927 przy Kaiser Strasse 28 (ob. ul. Dąbrowszczaków 28). W 1927 r. siedzibą konsulatu polskiego stał się secesyjny budynek z 1910 r. przy Friedrich Wilhelm Platz 5 (po wojnie Plac Marcelego Nowotki, od 1991 r. Plac Konsulatu Polskiego). Na I piętrze znajdowały się biura, na II – gabinet konsula i mieszkania. Kilkakrotnie urzędowi zmieniano rangę: w 1920 r. stał się agencją konsularną, w 1923 r. wicekonsulatem, następnie konsulem. Po II wojnie światowej, do 1948 r., w budynku mieścił się Komitet Wojewódzki Polskiej Partii Robotniczej. Obecnie kamienica funkcjonuje jako obiekt mieszkalno-usługowy. Mieści się tam także Towarzystwo Miłośników Olsztyna.

Visitors and employees of the Polish consulate in front of the consular office at Friedrich Wilhelm Platz 5.

A photo taken in the 1930s. Collections of the MWiM.

Second from left is Seweryn Pieniężny (with a cap in his hand). A consular office with the rank of consulate general was established on 10 February 1920 to represent Polish affairs in East Prussia. Initially it was located in the building of the representation of the Warmian Plebiscite Committee at Bahnhof Strasse 1 (now 1 Partyzantów Street), and in 1920-1927 at Kaiser Strasse 28 (now 28 Dąbrowszczaków Street). In 1927, the 1910 Art Nouveau building at Friedrich Wilhelm Platz 5 (Marcelego Nowotki Square after the war, Polish Consulate Square since 1991) became the seat of the Polish Consulate. On the second floor there were offices, on the third floor – the consul's office and flats. The office changed its rank several times: in 1920 it became a consular agency, in 1923 a vice-consulate and later a consulate. After World War II, until 1948, the building housed the Provincial Committee of the Polish Workers' Party. Currently, the townhouse is a residential and commercial building. It also houses the Society of Olsztyn Enthusiasts.